

Otázky

- KFC je na hlavním nádraží.
  - Co si dáte?
- Co jste **byl** včera večer? – Byl jsem já. Jako obvykle.
- Co jste **dělal** včera večer? – Byl jsem doma, pil jsem pivo a četl jsem knihu.
- Spala jste už večer? V kolik chodíte spát? V 20.00. To je brzo.
- Chci jet domů. Proč? Chybí mi rodina.
- Potřebujete fyzický kontakt? A dobré jídlo...
- Jaká je ta barva? Špinavý blond...
  - Světle hnědá... trochu zrzavá (ginger)
- Brigáda: temporary job, for students
- Pracoval jsem
  - Na zahradě
  - Na stavbě: construction
  - V hotelu
  - V baru
  - V Albertu
  - V Tescu, v Bille ne (Billa neexistovala, když jsem byl student)
  - Ve skladu
  - Jako model na fakultě umění (arts)
  - Jako exponát v galerii
  - Proč jste oblečený formálně dneska?
    - Protože máme starou pračku a nefunguje
      - Čekám na instalatéra...
  - Líbí se vám moje nehty? Do you like my nails?
  - Líbíte se ... .. likes you?
  - Myslím dobrý... ale nejsem expert...
  - Ve Velkém Špalíčku...
  - Máte kamaráda v arabském světě? Nevím, možná...
    - Zním moc lidí z arabského světa...

TEST: oral test

- „Orál“ → ústa → ústní test
  - Bude, měl by být v týdnu 10, ale 17. 11. (není škola)
1. Jak se jmenujete?
  2. Jaké máte datum narození? Kdy jste se narodil? 6/9/1981
    - a. Kde jste narození? Brno
    - b. Kdy máte narozeniny? 6/9
  3. Kde bydlíte?
  4. Co děláte? Kde pracujete?
    - a. Jak pracujete? Dobře...
  5. Máte manželku? **Jste ženatý?**
  6. Žije váš **tatínek**?
    - a. Ano. → Kolik let je mu?
    - b. Ne. → Kdy zemřel? 2000... před rokem

7. Ano → je zdravý; Ne. → na co zemřel?
8. ...
9. ...
10. Žijí vaši prarodiče?
  - a. Jsou zdraví?
  - b. Na co zemřel/a?
11. Máte nějaké choroby/nemoci/onemocnění v rodině?
  - a. Cukrovka, vysoký tlak, vysoký cholesterol, rakovina, nádorové onemocnění, srdeční vada...
12. Máte sourozence?
13. Jsou zdraví?
14. Máte děti? Ano. Kolik?
15. Jsou zdraví?
16. Jaké dětské nemoci **jste měl**?
  - a. Všechno: plané neštovice, spála, příušnice, spalničky, zarděnky; šestá nemoc
17. Jaké vážné nemoci **jste měl**? Měl jste nějaké vážné nemoci? Jaké?
  - a. Rakovina, srdeční záchvat = infarkt, mrtvice, zánět slepého střeva; borelióza, covid, zápal plic, cirhóza, žloutenka, malárie
18. Měl jste nějaké operace?
19. Měl jste nějaké úrazy?
  - a. Ne.
  - b. Ano. → Jaké (úrazy)?
    - i. Zlomená noha, ruka...
    - ii. Popálená kůže
    - iii. Otřes mozku
    - iv. Odřené koleno
20. Kouříte? Pijete alkohol? Pivo nebo víno? Berete drogy?
  - a. Kouřil jste? Kdy jste začal/přestal?
21. Berete nějaké léky?
22. Máte nějaké alergie?
  - a. Na práci...
  - b. Na **pyl**.
  - c. Na psy, na kočky
  - d. Na penicilin
  - e. Na prach
  - f. Na roztoče
  - g. Na lepek
  - h. Na laktózu
23. Máte pravidelnou menstruaci? Kdy jste měla poprvé / první menstruaci? Kdy jste měla **poslední menstruaci**?
  - a. Menstruace pauza
24. Byla jste v **přechodu**? Kdy jste přestala menstruovat?
25. Rodila jste? Kolikrát? Jaké byly porody?
26. Byl jste NĚKDY v nemocnici? Proč? Jste v nemocnici poprvé? Proč jste tady?
  - a. (Proč **pojdete** v nemocnici?)
  - b. Půjdete: you will go
  - c. Pojedete: you will go
  - d. Pojdete: You will die (like animal)

27. Krvácel jste NĚKDY? Dostal jste NĚKDY krevní transfuzi?
 28. Kde bydlíte? Ve městě nebo na vesnici? V bytě nebo v domě?
 29. Bydlíte sám?
 30. Jste soběstačný? Můžete/zvládnete se sám: UMÝT, UVAŘIT, OHOLIT, OBLÉKNOUT
 a. potřebujete pomoci s něčím?
 31. Jaké máte vzdělání? Co jste studoval? Studoval jste na univerzitě? Kde jste byl ve škole?
 32. Máte pravidelnou pracovní dobu? **Pracujete na směny?**
 a. Ne.
 b. Ano. → ranní, denní, noční
 i. Dlouhý a krátký týden: v baru, v kavárně
 ii. V nemocnici: služba (service) – 24–36 hodin
 33.

Autista: Víte, kde je nádraží? Ano.

Week 9: ABY – clauses (clauses with the conjunction aby)

(CLASS BOOK P. 157)

PROČ studujete medicínu?

- Protože (because) to chce můj tatínek. *Reason / past*
- ABYCH měl peníze / respekt. *Future/purpose*
- ABYCH pomáhal lidem.

„Aby-věty“ (věty se spojkou aby) • “Aby-clauses” (clauses with the conjunction aby)
 Notice the phrases highlighted in bold in exercise 3 on p. 156. There we can read e.g.:

Chceme, **aby** naše děti **byly** dobře vychované a **aby** se jim nic **nestalo**.
 Proto bychom my dospělí měli dětem pomáhat, **aby** samy **poznávaly** svět.
 Ale Hanička nerozumí, proč jí maminka říká, **aby** **neseděla** na podlaze.
 Ale proč nechce tatínek, **aby** tam Tomášek **chodil**?
 Abyste lépe **pochopili** situaci, představte si...

As you can see in the examples, we form „aby-clauses” using the word *aby* and the verb form known as the “I-forms” (e.g. *byly*, *poznávaly*, *porozuměli*), which you already know from the past tense or the conditional. Here is the conjugation of *aby*:

(já)	abych	+ the I-form of the verb
(ty)	abys	
(on, ona, to)	aby	
(my)	abychom	
(vy)	abyste	
(oni)	aby	

In everyday spoken Czech the form *abysme* is usually used in the 1st person plural instead of *abychom*.

There are two types of “aby-clauses”:

1) Clauses of object, e.g.: Chceme, **aby** naše děti **byly** dobře vychované. These clauses are used after the following sentences expressing recommendations, advice, wishes, requests, appeals, commands or warnings:

chtít to want	prosít/poprosit to ask
říkat/říct to say	radit/poradit to advise
doporučovat/doporučit to recommend	žádat/požádat to ask, to apply

2) Clauses of purpose, e.g.: Proto bychom dětem my dospělí měli pomáhat, **aby** samy **poznávaly** svět. These clauses answer the question: Why? For what purpose?

- 1) The first type – clauses of object, these clauses answer the question CO? (= What) and are used after the following sentences expressing recommendations, advice, wishes, requests, commands or warnings:

chtít, říkat/říct, doporučovat/doporučit, prosit/poprosit, radit/poradit, žádat/požádat and some others.

- Chci, **ABYCH** dokončil studium včas. = JÁ (= I want **me** to finish **my** studies on time.)
- Chci, **ABYS** dokončí studium včas. = TY (= I want **you** to finish **your** studies on time.)
- Chci, **ABY** Petr dokončí studium včas. = ON (= I want **Peter** to finish **his** studies on time.)
- Chci, **ABY** naše dcera dokončila studium včas. = ONA (= I want **our daughter** to finish **her** studies on time.)
- Chci, **ABYCHOM** dokončili studium včas. = MY (=I want **us** to finish **our** studies on time.)
- Chci, **ABYSTE** dokončili studium včas. = VY (=I want **you** to finish **your** studies on time.)
- Chci, **ABY** dokončili studium včas. = ONI (=I want **them** to finish **their** studies on time.)

More examples:

- Řeknu kamarádovi/mu, **ABY (on)** přišel zítra.
  - Řeknu kamarádce/jí, **ABY (ona)** přišla zítra.
  - Řeknu kamarádce a kamarádovi/jim, **ABY (oni)** přišli zítra.
  - Profesor mi (=já) řekl, **ABYCH** přišel zítra.
  - Řekli jsme ti (= ty), **ABYS** nikam nechodil/a zůstal doma.
  - Doktorka nám (=my) řekla, **ABYCHOM** přišli zítra.
  - Řekla jsem vám (= vy), **ABYSTE** nikam nechodili.
- 2) **The second type – clauses of purpose, these clauses answer the question PROČ? (= Why? For what purpose?)**
- Učím se česky, **abych** mohl mluvit s pacienty. (= Učím se česky, protože chci/musím mluvit s pacienty)
  - Irena drží dietu, **aby** zhubla. (= Irena drží dietu, protože chce/musí zhubnout.)
  - Cestujeme, **abychom** viděli jiné země. (= Cestujeme, protože chceme vidět jiné země).
  - Proč jíš každý den zeleninu a ryby? – **Abych** byl zdravý.

► 6. Procvičujte objektové „aby-věty“. Pamatujete si, co říká Petr Evě a Eva Petrovi v dialogu na straně 153? Doplněte věty podle modelu. Pozor na druhou pozici!

Například: Dej na sebe pozor! – Petr říká Evě, aby na sebe dala pozor.

1. Nečti večer dlouho! – Petr říká Evě, ...
2. Jdi brzy spát! – Petr říká Evě, ...
3. Zavolej mi! – Petr říká Evě, ...
4. Neboj se! – Eva říká Petrovi, ...
5. Nedělej si starosti! – Eva říká Petrovi, ...
6. Užij si to! – Eva říká Petrovi, ...
7. Měj se hezky! – Eva říká Petrovi, ...
8. Pozdravuj kolegy! – Eva říká Petrovi, ...

1. ABY nečetla...
2. ABY šla
3. ABY zavolala
4. ABY se nebál
5. ABY nedělal starosti
6. ABY si to užil
7. ABY se měl
8. ABY pozdravoval

► 7. Procvičujte objektové „aby-věty“ s dalšími slovesy podle modelu.

Například: doktor mi doporučuje – nekouřit – Doktor mi doporučuje, abych nekouřil/a.

1. sestra mě prosí – vzít její dceru na dovolenou .....
2. číšník mi doporučuje – dát si dražší víno .....
3. maminka mi říká – moc neutrácet .....
4. doktorka mi radí – brát nový lék .....
5. babička mě prosí – zítra přijít .....
6. kolega mě žádá – nemluvit tak hlasitě .....
7. učitelka mi říká – psát domácí úkoly .....
8. ředitel chce – přijít v sobotu do práce .....

1. ABYCH vzala
2. ABYCH si dal
3. ABYCH neutrácel
4. ABYCH bral...
5. ABYCH přišel
6. ABYCH nemluvil
7. ABYCH psal
  - a. Učitelka mi říká, abych dělal domácí úkol (HW). *She tells me to do the HW.*
  - b. Učitelka mi říká, abys dělal domácí úkol (HW).
8. ABYCH přišel...

▶ **8. Procvičujte účelové „aby-věty“. Vysvětlete dětem, proč to musí dělat.**

Například: nosit brýle – dobře vidět – Musíš nosit brýle, abys dobře viděl/a.

1. jíst ovoce a zeleninu – být zdravý/á .....
2. chodit večer na procházku – dobře spát .....
3. sportovat – nebýt tlustý/á .....
4. učit se česky – rozumět, mluvit a psát .....
5. cestovat – poznat jiné země .....

Week 8: TM9: Vyšetření pacienta

1 Complete the sentences with one word. Choose from the box, use it in the correct form. Each verb should be used once.

určit (stanovit) – **make/determine**, došlápnout – **put wieght on foot**, poslat – **to send**, propustit – **to discharge**, lehnout si, objednat – **to order/to make an appointment**, podívat – **to look**, píchnout, očkovat, poslechnout – **listen**, přijmout – **to admit/to accept**, udělat, prohmatat – **to palpate**, doporučit – **to recommend**, změřit, napsat (vystavit), nařídit – **to order/to make something compulsory**

1. Včera pana Horáka **PROPUSTILI** z nemocnice. (oni)
2. Paní Janáčkovou **PŘIJALI / PŘIJMULI** do nemocnice (oni), protože jí lékař **NAŘÍDIL** hospitalizaci.
3. (pacient říká) **Potřebuju OČKOVAT** proti tyfu, protože pojedu na dovolenou do Afriky.
4. (pacient říká) Sestro, **můžete mě** prosím **OBJEDNAT** k paní doktorce na příští týden? Mám čas každé dopoledne.
5. (lékař říká) Paní Coufalová, **musím** vás **POSLAT** na ultrazvukové vyšetření štítné žlázy.
6. (lékař říká) Sestro, můžete **ZMĚŘIT** paní Coufalové tlak a **UDĚLAT** jí odběry. A také jí musíme **PÍCHNOUT** injekci proti bolesti.
7. (lékař říká) Pane Vlasáku, nemůžu **URČIT/STANOVIT** diagnózu bez výpočetní tomografie (CT).
8. (lékař říká) Paní Janouchová, nemůžete chodit do práce, já vám **NAPÍŠU** neschopenku.
9. (lékař říká) Paní Jiránková, nejdříve se vám **PODÍVÁM** do krku a potom si **POSLECHNU** srdce.
10. (pacient říká) Paní doktorko, noha mě hrozně bolí, vůbec na ni nemůžu **DOŠLÁPNOUT**.
11. (lékař říká) **LEHNĚTE** si na lehátko, já vám **PROHMATÁM** břicho.
12. (pacient říká) Paní doktorko, pořád mě bolí hlava a v noci nespím, můžete mě **DOPORUČIT** k nějakému specialistovi?

2 Je to pravda, nebo to není pravda?

1. Vrchní sestra je každá sestra v nemocnici.
2. Když máte klid na lůžku, nemůžete chodit do práce.
3. Když máte neschopenku, musíte chodit do práce.
4. Když nemůžete došlápnout na nohu, můžete chodit o berlích.
5. Když vám lékař prohmatává břicho, musíte stát s rukama nad hlavou.
6. Když lékař propustí pacienta z nemocnice, pacient musí zůstat na pokoji.
7. Když je pacient přijat do nemocnice, musí zůstat v nemocnici.

3 Řekněte česky. Jaké je sloveso (verb)? Co tak vyšetřujete?

1. perkuse:
2. auskultace:
3. inspekce:
4. tapotement:
5. palpance:

Week 9: Homework: 1 Listen and answer the questions in full sentences. ([link](#))

(zdroj: CZKEY_online platform for Learning Medical Czech, only for internal use!)

1. Koho Roye vyšetřuje?
2. Jak je pacientce?
3. Co vyšetřuje jako první?
4. Proč poklepe pacientce na hlavu?
5. Na co je pacientka alergická?
6. Proč se musí pacientka vysvléknout do půl těla?
7. Co pacientku bolí?
8. Proč pacientku bolí klouby?

2 Listen first part of the dialogue and complete missing words.

Student: Dobrý den, paní Jeřábková. Jsem Roye Mauthner, student medicíny v 5. ročníku. Můžu vás _____ (1) a položit vám pár _____ (2)?

Pacientka: Ano, těší mě, jsem Jana Jeřábková.

Student: Jak se dnes _____ (3)?

Pacientka: Docela dobře.

Student: To rád slyším. Nejdříve vám vyšetřím hlavu a krk. Pak si _____ (4) vaše srdce a plíce. A taky se _____ (5) na horní a dolní končetiny. Kdyby vám bylo něco nepříjemné, řekněte mi to.

Pacientka: Ano. Mluvíte moc dobře česky, pane Mauthnere.

Student: Děkuju, snažím se. Ale někdy ještě všemu nerozumím. Tak, začneme. Pohodlně se posadte. Teď vám trochu _____ (6) na hlavu. Bolí to?

Pacientka: Vůbec ne.

Student: Paní Jeřábková, teď se na mne podívejte, ano tak. Máte trochu červené oči, nepálí vás? A dolní víčka máte oteklá.

Pacientka: Ano, mám alergii na pylly, letos mě to docela trápí.

Student: Můžete otevřít ústa? Výborně, můžete je zavřít. Teď _____ (7) hlavu doleva. A doprava. Můžete se trochu zaklonit? A teď _____ (8) bradu na prsa. Nebolí vás za krkem?

Pacientka: To ano, mám úplně ztuhlý krk.

Student: Teď se postavím za vás a sáhnu si na štítnou žlázu... Polkněte. _____ (9) vám ještě uzliny... Normální nález, nejsou zvětšené. Poslechnu si krční tepny..., v pořádku. Můžete si svléknout kabátek od pyžama?

Pacientka: Samozřejmě....

Student: Teď vám poklepu zezadu na hrudník... Vyšetřím vám srdce a plíce. _____ (9) s otevřenými ústy. _____ (10) dech a chvíli nedýchejte. Vydechněte. Výborně. A teď _____ (11) po mně: „Jedna, dva, tři...“.

Pacientka: Jedna, dva, tři.

Student: „Zahrada“.

Pacientka: Zahrada.

Student: Výborně. Ještě vám vyšetřím břicho. _____ (12) si na lůžko a pokrčte nohy. Paže jsou volně podél těla. Bolí to, když tady zatlačím?

Pacientka: Ne, nebolí.